

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΙΟΥ ΓΡΙΠΗΣ Α/Η1Ν1
ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΧΩΡΟΥΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

3 Μαΐου 2009

Οι οδηγίες που αποστέλλονται στους χώρους παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας για τα μέτρα πρόληψης μετάδοσης του νέου ιού της γρίπης Α/Η1Ν1 σε ανθρώπους περιλαμβάνουν:

- Οδηγίες για την εφαρμογή διαλογής πριν από την είσοδο υπόπτων κρουσμάτων στο χώρο των Εξωτερικών Ιατρείων και του ΤΕΠ
- Οδηγίες για το χειρισμό υπόπτων κρουσμάτων στο χώρο του ΤΕΠ
- Πληροφορίες για τον Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας, την υγιεινή των χεριών, τη διαχείριση ιατρικού εξοπλισμού και ιματισμού, την απολύμανση θαλάμων εξέτασης / νοσηλείας και τη διαχείριση των απορριμμάτων
- Οδηγίες για την εργαστηριακή διερεύνηση των υπόπτων κρουσμάτων και την αποστολή κλινικών δειγμάτων στα Κέντρα Αναφοράς Γρίπης
- Οδηγίες για τη χρήση των αντι-ιικών φαρμάκων στο πλαίσιο της θεραπείας και της χημειοπροφύλαξης
- Οδηγίες για τις ασφαλείς συνθήκες διακομιδής ασθενών με πιθανή ή επιβεβαιωμένη γρίπη από το νέο ιό Α/Η1Ν1 με τα ασθενοφόρα

Η κατάσταση σχετικά με την εμφάνιση κρουσμάτων από το νέο ιό γρίπης τύπου Α/Η1Ν1 σε ανθρώπους εξελίσσεται με γρήγορους ρυθμούς. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας παρακολουθώντας στενά την εξέλιξη της επιδημίας που είχε ως αρχική εστία το Μεξικό και στη συνέχεια εξαπλώθηκε και σε άλλες χώρες και μετά την επιβεβαίωση της μετάδοσης της λοίμωξης από άνθρωπο σε άνθρωπο και στις ΗΠΑ, έχει από τις 29 Απριλίου 2009 θέσει την παγκόσμια κοινότητα σε επίπεδο επαγρύπνησης για πανδημία γρίπης, «ΦΑΣΗ 5». Η φάση αυτή χαρακτηρίζεται από συνεχή μετάδοση του ιού από άνθρωπο σε άνθρωπο και εμφάνιση επιδημιών σε δύο ή περισσότερες χώρες μιας περιοχής – ηπείρου του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Ο νέος τύπος ιού γρίπης Α/Η1Ν1 συνδυάζει γενετικά στοιχεία από ιούς γρίπης χοίρων (δύο διαφορετικούς τύπους), γρίπης των πτηνών και γρίπης ανθρώπινης προέλευσης.

Το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.) σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και άλλους φορείς παρακολουθεί στενά την τρέχουσα επιδημία γρίπης από νέο ιό Α/Η1Ν1 σε ανθρώπους. Το φυλλάδιο αυτό περιέχει οδηγίες για τη διαχείριση κρουσμάτων επιβεβαιωμένων, πιθανών ή υπό διερεύνηση για γρίπη από το νέο ιό Α/Η1Ν1 κατά τη διαχείρισή τους σε χώρους παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Οι οδηγίες αυτές διαμορφώθηκαν λαμβάνοντας υπόψη τα πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα, τις οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ), του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ECDC) και άλλων διεθνών οργανισμών και αφορούν την παρούσα κατάσταση.

Σε περίπτωση που τα επιδημιολογικά, κλινικο-εργαστηριακά και επιστημονικά δεδομένα για τη νόσο αυτή μεταβληθούν, θα ακολουθήσουν ανάλογα διαμορφωμένες οδηγίες.

Είναι πολύ σημαντικό οι χώροι πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας να είναι σε εγρήγορση και να εφαρμόσουν σχολαστικά τις οδηγίες αυτές με σκοπό:

- την έγκαιρη ανίχνευση τυχόν ύποπτου κρούσματος
- την αποτροπή μετάδοσης της λοίμωξης στο προσωπικό, στους υπόλοιπους ασθενείς και σε άλλα άτομα στην κοινότητα
- την παροχή κατάλληλων φροντίδων υγείας στο κρούσμα
- **την ΑΜΕΣΗ ενημέρωση του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. (τηλ. 210 5212054 και 210 5222339)**

Ο νέος ιός γρίπης A/H1N1 μπορεί να ευθύνεται για ένα ευρύ φάσμα κλινικών συμπτωμάτων που δεν έχουν καθοριστεί πλήρως ακόμα και περιλαμβάνουν πυρετό, βήχα, φαρυγγαλγία, μυαλγίες, κεφαλαλγία, ρίγη και αίσθημα κόπωσης. Στο πλαίσιο των συμπτωμάτων μπορούν επίσης να εμφανιστούν έμετοι και διαρροϊκές κενώσεις. Όπως η εποχική γρίπη, έτσι και η γρίπη από το νέο ιό A/H1N1 παρουσιάζει ποικίλη βαρύτητα με την εκδήλωση από ήπιων έως πολύ σοβαρών συμπτωμάτων και σημείων. Η εμφάνιση πνευμονίας και αναπνευστικής ανεπάρκειας, που μπορεί να οδηγήσει ακόμα και σε θάνατο αποτελούν εκδηλώσεις βαριάς νόσησης. Άτομα που πάσχουν από σοβαρά υποκείμενα νοσήματα βρίσκονται σε αυξημένο κίνδυνο για την εμφάνιση σοβαρής λοίμωξης από τον νέο ιό γρίπης A/H1N1. Δευτερογενείς βακτηριακές λοιμώξεις μπορεί να επιπλέξουν τη λοίμωξη από το νέο ιό της γρίπης A/H1N1 και να προκαλέσουν πνευμονία, ωτίτιδες και παραρρινοκολπίτιδες.

Η περίοδος μεταδοτικότητας της γρίπης από το νέο ιό A/H1N1, σύμφωνα με τα υπάρχοντα μέχρι στιγμής δεδομένα, είναι από μια ημέρα πριν έως και επτά ημέρες μετά την εκδήλωση των συμπτωμάτων. Σημειώνεται ότι η περίοδος μεταδοτικότητας μπορεί να είναι πιο παρατεταμένη σε ειδικές περιπτώσεις όπως παιδιά και ανοσοκατασταλμένα άτομα. Ο χρόνος επώασης δεν είναι προς το παρόν γνωστός. Υπολογίζεται ότι μπορεί να κυμαίνεται από 1 έως 7 ημέρες και πιθανώς περιορίζεται σε 1 έως 4 ημέρες.

1. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΥΠΟΠΤΟΥ ΚΡΟΥΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΙΟΥ ΓΡΙΠΗΣ A/H1N1

Με ευθύνη της Διοίκησης του χώρου παροχής Πρωτοβάθμιας Περίθαλψης είναι απαραίτητο **να ενημερωθεί και εκπαιδευτεί όλο το προσωπικό** για τους τρόπους μετάδοσης του νέου ιού γρίπης A/H1N1, τα μέτρα πρόληψης μετάδοσης της νόσου και τη σωστή χρήση του απαραίτητου υλικοτεχνικού εξοπλισμού για την αντιμετώπιση του υπό διερεύνηση, πιθανού ή επιβεβαιωμένου κρούσματος. Επίσης, πρέπει να έχουν οριστεί εκ των προτέρων οι εργαζόμενοι που θα ασχοληθούν με ύποπτο κρούσμα γρίπης από το νέο ιό A/H1N1 ανά βάρδια. Συνιστάται στην περίθαλψη του περιστατικού να εμπλέκεται ο μικρότερος δυνατός αριθμός εργαζομένων συνολικά και ανά ειδικότητα. Οι επαγγελματίες υγείας που ασχολούνται με το περιστατικό δεν πρέπει να χειρίζονται άλλους ασθενείς ταυτόχρονα.

Θα πρέπει να έχει οριστεί εκ των προτέρων ένας ειδικά διαμορφωμένος απομονωμένος χώρος αναμονής και εξέτασης ύποπτων κρουσμάτων του νέου ιού γρίπης A/H1N1. Ο χώρος αυτός πρέπει να αερίζεται καλά.

Στο χώρο αυτό πρέπει να υπάρχουν εξεταστικό κρεβάτι, χαρτομάντιλα, ένας ποδοκίνητος κάδος δίπλα στο εξεταστικό κρεβάτι με πλαστική ανθεκτική σακούλα για την απόρριψη των χαρτομάντιλων του ασθενή, ένα τροχήλατο με τον απαραίτητο εξοπλισμό για την εξέταση και διαχείριση του κρούσματος (χειρουργικές μάσκες, γάντια και γλωσσοπίεστρα μιας χρήσης, αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα, θερμόμετρα, πιεσόμετρα, περιχειρίδες και στηθοσκόπια) και ένας ποδοκίνητος κάδος για την απόρριψη του Ατομικού Εξοπλισμού Προστασίας δίπλα στην πόρτα εξόδου (βλέπε παράγραφο 3). Συνιστάται ο χώρος να διαθέτει νιπτήρα με τρεχούμενο νερό για πλύσιμο χεριών με σαπούνι και δοχείο με αλκοολούχο αντισηπτικό. Εάν το επιτρέπει η κατασκευή και η διαμόρφωση του χώρου, συνιστάται η διάθεση τουαλέτας με άμεση επικοινωνία με το χώρο αυτό.

2. ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΙΟΥ ΓΡΙΠΗΣ A/H1N1

Διαλογή προσερχόμενων ασθενών σε χώρο παροχής υπηρεσιών υγείας (για προσερχόμενους ασθενείς με οποιοδήποτε μέσο εκτός ΕΚΑΒ)

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η σωστή διαλογή των ασθενών, πριν την είσοδό τους στο ΤΕΠ και στα Τακτικά Εξωτερικά Ιατρεία.

Όλοι οι ασθενείς που προσέρχονται στα Κέντρα Υγείας, Ιατρεία Οργανισμών και σε άλλους χώρους παροχής πρωτοβάθμιας περίθαλψης **πριν εξετασθούν**, πρέπει να ερωτώνται από το εντεταλμένο προσωπικό που θα βρίσκεται στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο διαλογής και θα φορά απλή χειρουργική μάσκα, για το εάν παρουσιάζουν συμπτώματα λοίμωξης του αναπνευστικού συστήματος (κυνάγχη, πονόλαιμο, καταρροή, δύσπνοια και ιδιαίτερα βήχα). **Σε περίπτωση θετικής απάντησης πρέπει να χορηγείται στους προσερχόμενους ασθενείς, μία απλή χειρουργική μάσκα.** Στη συνέχεια οι ασθενείς **πριν εξετασθούν** πρέπει να ερωτώνται για πυρετό (> 38°) και για ιστορικό πρόσφατου ταξιδιού σε περιοχή που έχει τεκμηριωθεί συνεχής μετάδοση του νέου ιού γρίπης A/H1N1 από άνθρωπο σε άνθρωπο ή στενή επαφή με επιβεβαιωμένο ή πιθανό κρούσμα γρίπης από το νέο ιό A/H1N1.

Σε περίπτωση εμφάνισης περιστατικού που εμπίπτει στα κριτήρια του ορισμού του υπό διερεύνηση, ή πιθανού κρούσματος γρίπης (σύμφωνα με τους επισυναπτόμενους ορισμούς κρούσματος κατά την τρέχουσα περίοδο) από το νέο ιό A/H1N1 πρέπει να λαμβάνονται τα εξής μέτρα:

- Ο ασθενής μεταφέρεται **ΑΜΕΣΑ** στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο αναμονής και εξέτασης περιστατικών που εμπίπτουν στον ορισμό κρούσματος γρίπης από το νέο ιό A/H1N1. Ο εντεταλμένος μεταφορέας που θα οδηγήσει τον ασθενή στον ειδικό καθορισμένο χώρο θα πρέπει να φορά μάσκα την οποία θα αφαιρέσει αμέσως μόλις απομακρυνθεί από τον ασθενή. Σε καμία περίπτωση δε θα πλησιάσει, φορώντας την ίδια μάσκα, άλλον ασθενή ή προσωπικό που δε φορά μάσκα.
- Συνιστάται ο ασθενής να εξετάζεται σε έναν καλά αεριζόμενο και απομονωμένο χώρο με κλειστή πόρτα.
- Χορηγούνται χαρτομάντιλα στον ασθενή για την κάλυψη του στόματος και της μύτης του σε περίπτωση εμφάνισης βήχα ή φταρνίσματος και σάκος απορριμμάτων.
- Πριν την είσοδο στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο αναμονής και εξέτασης, ο επαγγελματίας υγείας πρέπει να φορά τον **Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας** (βλέπε παράγραφο 3). Ο Ατομικός Εξοπλισμός Προστασίας πρέπει να είναι ξεχωριστός για κάθε εργαζόμενο και να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για το συγκεκριμένο ασθενή. Ο Ατομικός Εξοπλισμός Προστασίας πρέπει να αφαιρείται αμέσως πριν την έξοδο από το χώρο, αφού έχει απομακρυνθεί ο επαγγελματίας υγείας από τον ασθενή σε απόσταση μεγαλύτερη του ενός έως δύο μέτρων. Ο Ατομικός Εξοπλισμός Προστασίας πρέπει να αφαιρείται με φορά από μέσα προς τα έξω.
- Απαιτείται **ιδιαίτερη προσοχή στην υγιεινή των χεριών** πριν και μετά από όλες τις επαφές με τον ασθενή ή την επαφή με αντικείμενα που πιθανώς έχουν μολυνθεί με εκκρίσεις του ασθενή. Αν δεν υπάρχει δυνατότητα πλυσίματος των χεριών με σαπούνι και νερό, ο επαγγελματίας υγείας θα πρέπει να πλένει τα χέρια του με αλκοολούχο αντισηπτικό. Η χρήση γαντιών σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά την υγιεινή των χεριών.
- Το προσωπικό που εισήλθε στο χώρο εξέτασης του ασθενή, σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να πιάνει τα μάτια, τη μύτη και το στόμα του, όπως και τα αντικείμενα του άψυχου περιβάλλοντος πριν εξέλθει από τον ειδικά διαμορφωμένο χώρο αναμονής και εξέτασης, απορρίπτει τον Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας και πλύνει τα χέρια του με σαπούνι, νερό και με αλκοολούχο αντισηπτικό.
- Κατά τη διάρκεια της εξέτασης του ασθενή ο ιατρικός εξοπλισμός (π.χ. στηθοσκόπια, περιχειρίδες, θερμομέτρα) πρέπει να χρησιμοποιείται **αποκλειστικά** για το συγκεκριμένο ασθενή, ενώ όπου υπάρχει δυνατότητα να χρησιμοποιείται υλικό μίας χρήσης (βλέπε παράγραφος 5).
- Οι μετακινήσεις του ασθενή πρέπει να περιορίζονται στις απολύτως απαραίτητες. Σε περίπτωση που καταστεί αναγκαία η μεταφορά του ασθενή από τον ειδικά διαμορφωμένο χώρο σε άλλο χώρο (θάλαμο νοσηλείας, ακτινολογικό εργαστήριο), ο ασθενής πρέπει να φορά απλή χειρουργική μάσκα. Το προσωπικό που συνοδεύει τον ασθενή κατά τη μεταφορά του πρέπει να φορά τον Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας.
- Οι επισκέψεις προς τον ασθενή πρέπει να αποτρέπονται όσο είναι δυνατό. Σε περίπτωση που καταστεί αναγκαία μία επίσκεψη, αυτή πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο σύντομη και ο επισκέπτης να φορά τον Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας.
- Σημειώνεται ότι η εξέταση του ασθενή πρέπει να γίνεται με συνθήκες που εξασφαλίζουν ότι δεν θα έρθει σε επαφή με άλλους ασθενείς του χώρου πρωτοβάθμιας περίθαλψης.

- **ΠΡΟΣΟΧΗ:** αμέσως μετά τη διαπίστωση ύποπτου κρούσματος γρίπης των χοίρων στο χώρο παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας πρέπει να ενημερώνεται από τον υπεύθυνο ιατρό ΑΜΕΣΑ το Κέντρο Επιχειρήσεων του ΚΕΕΛΠΝΟ (ΚΕΠΙΧ) για περαιτέρω οδηγίες διαχείρισης του περιστατικού (τηλέφωνα επικοινωνίας σε 24ωρη βάση: 210 5212054 και 210 5222339).

3. ΑΤΟΜΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ο Ατομικός Εξοπλισμός Προστασίας περιλαμβάνει:

- **Μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας (FFP3).** Προσοχή! Για τη σωστή τοποθέτηση της μάσκας θα πρέπει να ακολουθούνται οι οδηγίες των κατασκευαστών. Η χρήση της μάσκας είναι αποτελεσματική μόνο όταν εφαρμόζεται κατάλληλα στο πρόσωπο του χρήστη.
- Ειδικά προστατευτικά γυαλιά ευρέως οπτικού πεδίου ή ασπίδα προσώπου, για την προστασία του επιπεφυκότα ιδιαίτερα σε περιπτώσεις συλλογής κλινικών δειγμάτων.
- Προστατευτική ποδιά μίας χρήσης. Η ποδιά πρέπει να έχει ικανοποιητικό μήκος (ως τη μέση της κνήμης) και μακριά μανίκια τα οποία στο τελειώμά τους να φέρουν μανσέτα από λάστιχο.
- Ιατρικά γάντια μιας χρήσεως, τα οποία αλλάζουν κατά τη διάρκεια διαφόρων χειρισμών στον ασθενή.

Ο επαγγελματίας υγείας πρέπει να φορά τον Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας πριν εισέλθει στον ειδικό χώρο αναμονής και εξέτασης του ασθενή, με την ακόλουθη σειρά και διαδικασία:

- Πλύσιμο χεριών
- Μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας
- Γυαλιά ή ασπίδα προσώπου
- Προστατευτική ποδιά
- Πλύσιμο και αντισηψία χεριών
- Γάντια μιας χρήσεως
- Είσοδος στο χώρο

Ο Ατομικός Εξοπλισμός Προστασίας αφαιρείται στην πόρτα του δωματίου πριν την έξοδο από τον ειδικά διαμορφωμένο χώρο, αφού έχει απομακρυνθεί από τον ασθενή σε απόσταση μεγαλύτερη του ενός έως δύο μέτρων. Ο Ατομικός Εξοπλισμός Προστασίας απορρίπτεται σε **ποδοκίνητο κάδο απορριμμάτων με σκέπασμα με σάκο με τη σήμανση «Επικίνδυνα Ιατρικά Απόβλητα Μολυσματικού Χαρακτήρα»**. Για τη συλλογή και μεταφορά των απορριμμάτων αυτών βλέπε παράγραφο 6.

Ο Ατομικός Εξοπλισμός Προστασίας αφαιρείται με την ακόλουθη διαδικασία:

- Αφαίρεση γαντιών
- Πλύσιμο και αντισηψία χεριών
- Επανατοποθέτηση γαντιών μιας χρήσεως
- Γυαλιά ή ασπίδα προσώπου
- Ποδιά.
- Αφαίρεση μάσκας υψηλής αναπνευστικής προστασίας
- Αφαίρεση γαντιών
- Πλύσιμο με σαπούνι και νερό και αντισηψία χεριών με αλκοολούχο αντισηπτικό

Τα ενδύματα αφαιρούνται με φορά από μέσα προς τα έξω.

4. ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ

Τα χέρια πρέπει να πλένονται με την κατάλληλη ποσότητα σαπουνιού (3-5 ml) για τουλάχιστον 15 sec, εφαρμόζοντας τη σωστή τεχνική, στις παρακάτω περιπτώσεις:

- πριν και μετά από κάθε επαφή με ασθενή:
 - όταν είναι εμφανώς λερωμένα
 - μετά την αφαίρεση των γαντιών

Προσοχή ιδιαίτερα στον καθαρισμό του αντίχειρα

Η επάλειψη των χεριών με αλκοολούχα αντισηπτικά συνιστάται στις παρακάτω περιπτώσεις:

- μετά από δραστηριότητες όπου τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα
- μετά την αφαίρεση των γαντιών αφού πρόκειται να συνεχιστούν οι δραστηριότητες στον ίδιο ασθενή
- μετά το πλύσιμο των χεριών αφού τα χέρια έχουν στεγνώσει

Η χρήση των γαντιών σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά την υγιεινή των χεριών.

5. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

Τα υλικά που χρησιμοποιούνται στην εξέταση ασθενών με πιθανή ή επιβεβαιωμένη γρίπη από το νέο ιό A/H1N1 πρέπει να είναι μίας χρήσης, όσο αυτό είναι δυνατό, και να απορρίπτονται αμέσως μετά τη χρήση τους. Ο ιατρικός εξοπλισμός πολλαπλών χρήσεων (π.χ. αναρρόφηση) πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη φροντίδα του ασθενή αυτού και όχι και για άλλους ασθενείς. Συσκευές πολλαπλών χρήσεων που πρέπει να χρησιμοποιηθούν και σε άλλους ασθενείς (π.χ. βρογχοσκόπια) καθώς και συσκευές πολλαπλών χρήσεων που χρησιμοποιούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα (π.χ. υγραντήρες οξυγόνου) πρέπει να απολυμαίνονται με υψηλού βαθμού απολύμανση, με απολυμαντικό ευρέως φάσματος και αποδεδειγμένης αντιβακτηριακής και αντι-ϊικής δράσης. Για συσκευές και μηχανήματα που δεν μπορούν να απολυμανθούν με εμβάπτιση ακολουθείται η διαδικασία της απολύμανσης επιφανειών. Σημειώνεται ότι ο νέος ιός τη γρίπης A/H1N1 αδρανοποιείται με διάλυμα αλκοόλης 70% ή με υποχλωριώδες νάτριο (διάλυμα 10%).

Για τον ιματισμό πρέπει να ακολουθούνται οι βασικές αρχές που τηρούνται σε όλες τις περιπτώσεις μεταδιδόμενων νοσημάτων. Το προσωπικό που χειρίζεται τον ιματισμό πρέπει να φορά τον Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας. Ο ιματισμός πρέπει να απορρίπτεται σε σάκο, να μεταφέρεται για πλύσιμο μέσα σε ειδικό αδιάβροχο σάκο με σήμανση και να πλένεται μαζί με αυτόν στην υψηλότερη δυνατή θερμοκρασία (>71° C) για 25 λεπτά.

6. ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΜΕΝΟΥ ΧΩΡΟΥ ΑΝΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Για την απολύμανση του ειδικά διαμορφωμένου χώρου αναμονής και εξέτασης πρέπει να ακολουθούνται οι βασικές αρχές που τηρούνται σε όλες τις περιπτώσεις μεταδιδόμενων νοσημάτων. Το προσωπικό καθαριότητας θα πρέπει να φορά τον Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας και να χρησιμοποιεί απολυμαντικό αποδεδειγμένης αντιβακτηριακής και αντι-ϊικής δράσης. Οι επιφάνειες που αγγίζει ο ασθενής καθαρίζονται και απολυμαίνονται ενώ γίνεται σχολαστική καθαριότητα μετά την έξοδό του από το θάλαμο. Τα υλικά καθαριότητας

είναι μίας χρήσεως ενώ ο εξοπλισμός καθαριότητας χρησιμοποιείται μόνο στο συγκεκριμένο θάλαμο.

Τα απορρίμματα που προέρχονται από κρούσματα γρίπης από το νέο ιό A/H1N1 χαρακτηρίζονται ως «Επικίνδυνα Ιατρικά Απόβλητα Μολυσματικού Χαρακτήρα» (ΕΙΑ-MX). Για τη διαχείριση των απορριμμάτων αυτών καθώς και των αιχμηρών αντικειμένων εφαρμόζονται οι καθιερωμένες προφυλάξεις. Το προσωπικό που τα διαχειρίζεται πρέπει να φορά τον Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας και όποτε είναι δυνατόν, να αποφεύγεται ο χειρισμός με τα χέρια. Τα νοσοκομειακά απορρίμματα πρέπει να τοποθετούνται σε σάκους κατάλληλου πάχους που δε σχίζονται εύκολα και φέρουν το ευδιάκριτο και ανεξίτηλο αναγνωριστικό σήμα «Επικίνδυνα Ιατρικά Απόβλητα» και το σήμα του βιολογικού κινδύνου. Επίσης, πρέπει να αναγράφεται η ημερομηνία χρήσης και η προέλευση τους. Οι σάκοι αυτοί πρέπει να κλείνονται με ειδικό σφιγκτήρα και να συλλέγονται με ασφάλεια σε ειδικό χώρο. Στη συνέχεια ακολουθεί η διαδικασία απόρριψης μολυσματικών απορριμμάτων προς αδρανοποίηση ή αποτέφρωση.

7. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατά την τρέχουσα περίοδο η περαιτέρω κλινική και εργαστηριακή διερεύνηση κρουσμάτων υπόπτων για γρίπη από το νέο ιό A/H1N1 θα γίνεται μόνο από τα νοσοκομεία που έχουν καθοριστεί για την υποδοχή και διαχείριση τέτοιων περιπτώσεων και μόνο ύστερα από συνεννόηση με το ΚΕΕΛΠΝΟ.

Σε ασθενείς που διερευνώνται για γρίπη από το νέο ιό A/H1N1, η έγκαιρη επιβεβαίωση με εργαστηριακές μεθόδους συμβάλλει τόσο στη σωστή θεραπευτική προσέγγιση του ασθενή όσο και στη λήψη μέτρων πρόληψης μετάδοσης της λοίμωξης. Η εργαστηριακή διερεύνηση περιλαμβάνει το βασικό εργαστηριακό έλεγχο, τον έλεγχο για αποκλεισμό άλλων παθογόνων στο πλαίσιο της διαφορικής διάγνωσης και τον έλεγχο για την ανίχνευση του νέου ιού της γρίπης A/H1N1 σε άνθρωπο. Στους ασθενείς που πληρούν τα κριτήρια των ορισμών κρούσματος για γρίπη από το νέο ιό A/H1N1 πρέπει να λαμβάνονται δείγματα για την ανίχνευση του ιού και να αποστέλλονται στα Κέντρα Αναφοράς Γρίπης.

- **Κέντρο Αναφοράς Γρίπης Νότιας Ελλάδας**
Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ,
Τμήμα Ιολογίας
Δρ. Α. Μέντης
Τηλ. 210 – 6478800 & 210-6478816
- **Κέντρο Αναφοράς Γρίπης Βόρειας Ελλάδας**
Β΄ Εργαστήριο Μικροβιολογίας – Ιατρικό Τμήμα ΑΠΘ
Καθ. Ε. Δίζα – Ματαυσή
Τηλ. 2310-999101

8. ΧΡΗΣΗ ΑΝΤΙ-ΙΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΓΙΑ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΜΕΝΗ, ΠΙΘΑΝΗ Ή ΥΠΟ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΛΟΙΜΩΞΗ ΑΠΟ ΝΕΟ ΙΟ ΓΡΙΠΗΣ Α/Η1Ν1

Αντι-ιική θεραπεία

- Η χορήγηση εμπειρικής αντι-ιικής θεραπείας ενδείκνυται σε περιπτώσεις επιβεβαιωμένου, πιθανού ή υπό διερεύνηση κρούσματος γρίπης από το νέο ιό Α/Η1Ν1 σε ανθρώπους.
- Θεραπεία με ζαναμιβίρη ή οσελταμιβίρη πρέπει να ξεκινά όσο το δυνατό συντομότερα μετά την εμφάνιση των συμπτωμάτων (κατά προτίμηση εντός 48 ωρών).
- Προτεινόμενη διάρκεια θεραπείας: 5 ημέρες.

Αντι-ιική χημειοπροφύλαξη

- Συστήνεται η χρήση οσελταμιβίρης ή ζαναμιβίρης.
- Διάρκεια χημειοπροφύλαξης μετά από έκθεση: 10 ημέρες μετά από την τελευταία επαφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα.

	Θεραπεία	Χημειοπροφύλαξη
Οσελταμιβίρη		
Ενήλικες	75mg δύο φορές την ημέρα για 5 ημέρες	75 mg μία φορά την ημέρα
Παιδιά (άνω των 12 μηνών) Βάρος σώματος:		
<15 kg	30 mg δύο φορές την ημέρα	30 mg μία φορά την ημέρα
15-23 kg	45 mg δύο φορές την ημέρα	45 mg μία φορά την ημέρα
24-40 kg	60 mg δύο φορές την ημέρα	60 mg μία φορά την ημέρα
>40 kg	75 mg δύο φορές την ημέρα	75 mg μία φορά την ημέρα
Ζαναμιβίρη		
Ενήλικες	Δύο εισπνοές 5mg (συνολικά 10mg) δύο φορές την ημέρα	Δύο εισπνοές 5mg (συνολικά 10mg) μία φορά την ημέρα
Παιδιά	Δύο εισπνοές 5mg (συνολικά 10mg) δύο φορές την ημέρα (σε παιδιά ηλικίας >7 ετών)	Δύο εισπνοές 5mg (συνολικά 10mg) μία φορά την ημέρα (σε παιδιά ηλικίας >5 ετών)

Αντι-ιική χημειοπροφύλαξη πριν και μετά από έκθεση με οσελταμιβίρη ή ζαναμιβίρη συστήνεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Σε άτομα που έχουν παράσχει φροντίδα ή έχουν διαβιώσει μαζί ή ήρθαν σε άμεση επαφή με εκκρίσεις του αναπνευστικού συστήματος ή άλλα σωματικά υγρά επιβεβαιωμένου ή πιθανού κρούσματος γρίπης από το νέο ιό Α/Η1Ν1.
- Εργαζόμενοι σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας που ήρθαν σε απροστάτευτη στενή επαφή με επιβεβαιωμένο, πιθανό ή υπό διερεύνηση κρούσμα γρίπης από νέο ιό Α/Η1Ν1 κατά τη διάρκεια μεταδοτικότητας του ασθενή.
- Στην περίπτωση που κάποιος εργαζόμενος σε εργαστήριο έρθει σε απροστάτευτη επαφή με μολυσμένο κλινικό δείγμα από επιβεβαιωμένο κρούσμα γρίπης από το νέο ιό Α/Η1Ν1.
- Το ενδεχόμενο χορήγησης χημειοπροφύλαξης εκτιμάται επίσης και για ταξιδιώτες οι οποίοι ανήκουν στις ομάδες υψηλού κινδύνου για επιπλοκές της γρίπης και ταξιδεύουν σε χώρες και περιοχές με συνεχή μετάδοση από άνθρωπο σε άνθρωπο του νέου ιού Α/Η1Ν1, (π.χ. άτομα που πάσχουν από χρόνια νοσήματα ή είναι ηλικιωμένα).

Η χημειοπροφύλαξη θα διακόπτεται σε περίπτωση που οι διαγνωστικές εργαστηριακές εξετάσεις του αρχικού κρούσματος αποβούν αρνητικές.

9. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΠΙΘΑΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟΝ ΝΕΟ ΙΟ ΤΗΣ ΓΡΙΠΗΣ A/H1N1 ΣΕ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ

Οι εργαζόμενοι σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας που εργάζονται σε υπηρεσίες όπου εξετάζονται ή νοσηλεύονται περιστατικά υπό διερεύνηση, πιθανά ή επιβεβαιωμένα για λοίμωξη από το από το νέο ιό A/H1N1, σύμφωνα με τον ορισμό κρούσματος, πρέπει να είναι σε **εγρήγορση για την πιθανότητα εμφάνισης πυρετού και συμπτωμάτων ή σημείων οξείας λοίμωξης αναπνευστικού συστήματος** (βήχας, αναπνευστική δυσχέρεια, κ.α.) για 7 ημέρες μετά την τελευταία πιθανή έκθεσή τους στον ιό. Σε περίπτωση εμφάνισης συμπτωμάτων πρέπει να ενημερώνεται **ΑΜΕΣΑ** το ΚΕΕΛΠΝΟ, η ΕΝΛ και να κατευθύνονται για διαγνωστική διερεύνηση και αντιμετώπιση σε ειδικό νοσοκομείο αναφοράς.

Οι εργαζόμενοι σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας που εργάζονται σε υπηρεσίες όπου εξετάζονται ή νοσηλεύονται περιστατικά υπό διερεύνηση, πιθανά ή επιβεβαιωμένα για λοίμωξη από το από το νέο ιό A/H1N1, σύμφωνα με τον ορισμό κρούσματος και **εμφανίζουν πυρετό και συμπτώματα / σημεία οξείας λοίμωξης αναπνευστικού συστήματος** (βήχας, αναπνευστική δυσχέρεια, κ.α.), πρέπει να απέχουν από την εργασία τους και να παραμένουν στο σπίτι τους για 7 ημέρες ή μέχρι την πλήρη αποδρομή των συμπτωμάτων, περιορίζοντας τις μετακινήσεις τους στις απολύτως απαραίτητες. Κατά την παραμονή τους στο σπίτι πρέπει να τηρούν σχολαστικά τα μέτρα υγιεινής των χεριών και τα γενικότερα μέτρα πρόληψης των λοιμώξεων.

Οι επαγγελματίες υγείας που ήρθαν σε **απροστάτευτη στενή επαφή με κρούσμα** υπό διερεύνηση, πιθανό ή επιβεβαιωμένο γρίπης από το νέο ιό A/H1N1, κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταδοτικότητας του κρούσματος, πρέπει να λαμβάνουν χημειοπροφύλαξη.

8. ΔΙΑΚΟΜΙΔΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΠΙΘΑΝΗ Η ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΜΕΝΗ ΓΡΙΠΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΙΟ A/H1N1 ΜΕ ΑΣΘΕΝΟΦΟΡΑ

Είναι απαραίτητο να ενημερωθεί και εκπαιδευτεί όλο το προσωπικό του ΕΚΑΒ, συμπεριλαμβανομένου του βοηθητικού προσωπικού, για τους τρόπους μετάδοσης της γρίπης από νέο ιό A/H1N1, τα μέτρα πρόληψης μετάδοσης της νόσου και τη σωστή χρήση του απαραίτητου υλικοτεχνικού εξοπλισμού για τη διαχείριση ύποπτου κρούσματος. Συνιστάται να έχουν οριστεί εκ των προτέρων οι εργαζόμενοι που θα ασχοληθούν με τη διακομιδή ύποπτου κρούσματος γρίπης από το νέο ιό A/H1N1 ανά βάρδια, καθώς και να εμπλέκεται ο μικρότερος δυνατός αριθμός εργαζομένων ανά ειδικότητα.

Πριν τη διακομιδή ασθενούς με υπό διερεύνηση, πιθανή ή επιβεβαιωμένη γρίπη από νέο ιό A/H1N1 πρέπει να έχει προηγηθεί τηλεφωνική ενημέρωση και συνεννόηση με το ΕΚΑΒ, το ΚΕΕΛΠΝΟ και το νοσοκομείο αναφοράς που θα δεχθεί τον ασθενή. Επίσης, πριν την αναχώρηση του ασθενοφόρου πρέπει να έχει γίνει εκτίμηση της βαρύτητας της κατάστασής του και αντίστοιχη ενημέρωση του προσωπικού του ασθενοφόρου καθώς και του συνοδευτικού προσωπικού από τον ιατρό που έκανε την εκτίμηση. Κατά τη μεταφορά του ασθενούς πρέπει να λαμβάνονται όλες οι προφυλάξεις μετάδοσης της γρίπης από νέο ιό A/H1N1 (βασικές προφυλάξεις, επαφής και σταγονιδίων).

Συγκεκριμένα:

- Κατά τη μεταφορά του επιβεβαιωμένου ή ύποπτου κρούσματος γρίπης από νέο ιό A/H1N1, το προσωπικό του ασθενοφόρου πρέπει να φορά τον ακόλουθο Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας: Χειρουργική μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας,

προστατευτικά γυαλιά ευρέως οπτικού πεδίου, ιατρικά γάντια μη αποστειρωμένα μίας χρήσης, προστατευτική ποδιά μίας χρήσης, εφόσον έρθουν σε στενή επαφή με τον ασθενή. Ο Ατομικός Εξοπλισμός Προστασίας αφαιρείται και απορρίπτεται σε ειδικές πλαστικές ανθεκτικές σακούλες με ειδικό σφικτήρα οι οποίες θα πρέπει να μεταφερθούν καλά κλεισμένες στο χώρο του νοσοκομείου.

- Ο ασθενής κατά τη μεταφορά του πρέπει να φορά απλή χειρουργική μάσκα.
- Κατά τη μεταφορά του ασθενή πρέπει να εξασφαλίζεται καλός αερισμός ώστε να αποφεύγεται η αυξημένη συγκέντρωση αερολύματος στο χώρο, όταν αυτό είναι εφικτό.
- Ύποπτα και επιβεβαιωμένα κρούσματα γρίπης από νέο ιό A/H1N1, θα πρέπει να μεταφέρονται με όσο γίνεται λιγότερο προσωπικό εντός του ασθενοφόρου. Δεν επιτρέπεται ταυτόχρονη μεταφορά άλλου ασθενή.
- Η καμπίνα του ασθενοφόρου πρέπει να είναι κλειστή έτσι ώστε να μην είναι σε επικοινωνία με την καμπίνα του οδηγού.
- Κατά τη μεταφορά του ασθενή, πρέπει να χρησιμοποιείται ιματισμός μίας χρήσης. Αν αυτό δεν είναι εφικτό, ο ρυπαρός ιματισμός (π.χ. σεντόνια ποτισμένα με βιολογικά υγρά) και όλα τα αναλώσιμα που έχουν έρθει σε επαφή ή μολυνθεί από τα βιολογικά υγρά του ασθενή, πρέπει να συλλέγονται με ήπιους χειρισμούς σε κατάλληλες πλαστικές σακούλες ανθεκτικές σε διαρροές, που κλείνουν με σφικτήρα και να μεταφέρονται στο νοσοκομείο προς αποστείρωση.
- Το προσωπικό που αναλαμβάνει τη μεταφορά ασθενή με πιθανή ή επιβεβαιωμένη γρίπη των χοίρων πρέπει να πλένει τα χέρια του πριν και μετά τη μεταφορά. Μετά την αφαίρεση των γαντιών πρέπει να χρησιμοποιείται αλκοολούχο αντισηπτικό. **Η χρήση των γαντιών σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά την υγιεινή των χεριών.**
- Εντός του ασθενοφόρου θα πρέπει να υπάρχει μόνο ο εξοπλισμός που είναι απαραίτητος για τη μεταφορά του συγκεκριμένου ασθενή (π.χ. μάσκες Venturi, υγραντήρας χορήγησης οξυγόνου μίας χρήσης, φορείο, αναλώσιμος εξοπλισμός – σύριγγες, οροί, συσκευές ορών). Ο ιατρικός εξοπλισμός πολλαπλών χρήσεων (στηθοσκόπια περιχειρίδες, πιεσόμετρα, θερμομέτρα) που χρησιμοποιήθηκαν πρέπει να τοποθετούνται σε ειδικές πλαστικές ανθεκτικές σακούλες με σφικτήρα και να μεταφέρονται καλά κλεισμένες στο χώρο του νοσοκομείου προς απολύμανση. Οι συσκευές που δε μπορούν να μεταφερθούν εντός του χώρου του νοσοκομείου για να απολυμανθούν με εμβάπτιση, θα πρέπει να απολυμανθούν επιτόπου με ένα απολυμαντικό ευρέως φάσματος και αποδεδειγμένης αντιμικροβιακής και αντι-ιικής δράσης σύμφωνα με τις προτάσεις της ENΛ (αλκοολούχο αντισηπτικό ή υποχλωριώδες νάτριο σε διάλυση 1:10).
- Τα απορρίμματα που προέρχονται από τον ασθενή χαρακτηρίζονται ως «Επικίνδυνα Ιατρικά Απόβλητα Μολυσματικού Χαρακτήρα» (EIA-MX). Για τη διαχείριση των απορριμμάτων αυτών εφαρμόζονται οι καθιερωμένες προφυλάξεις. Το προσωπικό που τα διαχειρίζεται πρέπει να φορά τον Ατομικό Εξοπλισμό Προστασίας και όποτε είναι δυνατόν, να αποφεύγεται ο χειρισμός με τα χέρια. Τα νοσοκομειακά απορρίμματα πρέπει να τοποθετούνται σε σάκους κατάλληλου πάχους που δε σχίζονται εύκολα και φέρουν το ευδιάκριτο και ανεξίτηλο αναγνωριστικό σήμα «Επικίνδυνα Ιατρικά Απόβλητα» και το σήμα του βιολογικού κινδύνου. Οι σάκοι αυτοί πρέπει να κλείνονται με ειδικό σφικτήρα και να συλλέγονται με ασφάλεια. Στη συνέχεια ακολουθεί η διαδικασία απόρριψης μολυσματικών απορριμμάτων προς αδρανοποίηση ή αποτέφρωση.
- Χειρισμοί που προκαλούν αυξημένη διασπορά σταγονιδίων ή αερολύματος (π.χ. ενδοτραχειακή διασωλήνωση, χρήση νεφελοποιητών, αναρρόφηση εκκρίσεων,

καρδιοαναπνευστική ανάνηψη) πρέπει να πραγματοποιούνται με ιδιαίτερη προσοχή και αφού το προσωπικό που θα εμπλακεί σε αυτές τις διαδικασίες φορά χειρουργική μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας, προστατευτικά γυαλιά ευρέως οπτικού πεδίου, ιατρικά γάντια μη αποστειρωμένα μίας χρήσης, προστατευτική ποδιά μίας χρήσης.

- Όλα τα αιχμηρά αντικείμενα που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μεταφορά του ασθενή θα πρέπει να τοποθετηθούν σε ειδικά κίτρινα πλαστικά κουτιά καλά κλεισμένα, να συσκευαστούν σε δοχεία με ειδική σήμανση και να μεταφερθούν με ασφάλεια στο νοσοκομείο προς αδρανοποίηση, σύμφωνα με τις οδηγίες διαχείρισης νοσοκομειακών αποβλήτων.
- Απαγορεύονται: το κάπνισμα, η λήψη τροφής ή υγρών καθώς και η μεταφορά τους εντός του ασθενοφόρου καθ' όλη τη διάρκεια της μεταφοράς.